

עבדו כוכבים ומזלות, כמו שנאמר עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויאמרו אלה וגו', ומשה אמר למה? אלא כף למדנו, מי שמרצה את האחר, לא צריך לעשות את אותו חטא [שהוא] לגדול, אלא יקטין אותו לפניו, ואחר כך יגדיל אותו לפני האחר והרשע, שכתוב אתם חטאתם חטאה גדלה.

ולא עוב את הקדוש ברוך הוא עד שמסר עצמו למיתה, שכתוב ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר ותקדוש ברוך הוא מחל להם, שכתוב וינחם ה' על הרעה וגו'. ונח לא עשה כן, אלא רצה להנצל, ועוב את כל העולם.

ובבב"ר פעם שהדין שורה על העולם, רוח הקדש אומרת: אוי שלא נמצא כמו משה, שכתוב (ישעיה סג) ויזכר ימי עולם משה עמו איה המעלים מים וגו', שכתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי. שהרי בתפלה הוא העלה אותם מהים, ומשום ששם עצמו בתפלה על ישראל בים, נקרא [על שמו] המעלים מים, שהוא העלה אותם מהים.

איה השם בקרבן את רוח קדשו - זהו משה, שהשרה שכינה בין ישראל. מוליכם בתהמות - כשנבקעו המים והלכו בתוף התהום ביבשה שקפאו המים [וחבל באמר על משה] [נ"א ועל זה נקרא משה עמו], משום שמסר עצמו על ישראל. אמר רבי יהודה, אף על גב שצדיק היה נח, אינו כדאי [כדי] שהקדוש ברוך הוא יגן על העולם בשבילו.

בא ראה, משה לא תלה הדבר בזכותו, אלא בזכות האבות הראשונים, אבל לנח לא היה לו

אמר לה משה למה. והא עבדו כוכבים ומזלות כמה דאת אמר עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויאמרו אלה וגו'. ומשה אמר למה. אלא הכי אוליפנא מאן דמרצה לאחרא לא בעי למעבד ההוא חובא (דאיהו) רב, אלא יזעיר ליה קמיה. ולבתר יסגי ליה קמיה אחרא (ד"א ל"ג תיבא) דכתיב אתם חטאתם חטאה גדלה.

ולא שביק ליה לקדשא בריך הוא עד דמסר גרמיה למותא דכתיב ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת. וקדשא בריך הוא מחיל לון דכתיב וינחם יי על הרעה וגו'. ונח לא עבד כן אלא בעא לאשתזבא ושביק כל עלמא.

ובבב"ר זמנא דדינא שריא על עלמא, רוח קדשא אמר ווי דלא אשתכח כמשה דכתיב (ישעיה ס"ג) ויזכור ימי עולם משה עמו (וגו) איה המעלים מים וגו'. דכתיב (שמות יד) ויאמר יי אל משה מה תצעק אלי. דהא איהו בצלותא סליק לון מן ימא. ובגין דשוי גרמיה בצלותא עליהו דישראל בימא. אקרי (על שמייה) המעלים מים. דאיהו אסיק לון מן ימא.

איה השם בקרבן את רוח קדשו דא איהו משה דאשרי (דף סו ע"א) שכינתא בינייהו דישראל. מוליכם בתהמות כד אתבקעו מיא ואזלו בגו תהומי ביבשתא דגלירו מיא (ובלא אתמר על משה). (נ"א ועל דא אקרי משה עמו) בגין דאמסר גרמיה על ישראל. אמר רבי יהודה אף על גב דזפאה הנה נח לאו איהו כדאי (בגין) דקודשא בריך הוא יגין על עלמא בגיניה.

תא חזי, משה לא תלה מלה בזכותיה אלא בזכות אבהן קדמאי. אבל נח לא הוה

לִיה בְּמֵאן דִּיתְלִי בְּזִכּוּתָא כְּמִשָּׁה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק וְעַם כָּל דָּא כִּיּוֹן דְּאָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ הָהּ לִיה לְמַבְעֵי רַחֲמֵי עַלְיֵיהּ. וְקָרְבָּנָא דְאַקְרִיב לְבַתֵּר, דִּיקְרִיב לִיה מִן קְדַמַּת דְּנָא דְלִמָּא יִשְׁכַּף רּוּגְזָא מֵעֲלָמָא.

בְּמָה שְׂיִתְלָה בְּזִכּוּת כְּמוֹ מִשָּׁה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְעַם כָּל זֶה, כִּיּוֹן שְׁאָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ, הֲיָה לוֹ לְבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וְהִקְרַבן שְׁהַקְרִיב אַחַר כֵּן - שִׁיקְרִיב אוֹתוֹ מִקֵּדָם לְזֶה, אוּלַי יִשְׁכַּף הַכַּעַס מִהָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מָאי הָהּ לִיה לְמַעַבְד דְּהָא חֲיִיבֵי עֲלָמָא הוּוּ מְרַגְזִין קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִיהוּ יְקָרִיב קָרְבָּנָא. אֲלָא וְדָאי נַח דְּחִיל עַל גְּרַמְיָה הָהּ, בְּגִין דְּלָא יַעֲרַע בֵּיהּ מוֹתָא בְּגוּ חֲיִיבֵי עֲלָמָא דְהוּא חֲמִי עוֹבְדֵיהוֹן בִּישָׂא כָּל יוֹמָא, וְהִיךְ מְרַגְזִין קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל יוֹמָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה הֲיָה לוֹ לַעֲשׂוֹת, שְׁהָרִי רְשָׁעֵי הָעוֹלָם הִיוּ מְכַעֲסִים לְפָנָי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא יְקָרִיב קָרְבָּן?! אֲלָא וְדָאי נַח פּוֹחַד עַל עֲצָמוֹ הֲיָה בְּשִׁבִיל שְׁלָא יִפְגַּשׁ בּוֹ הַמּוֹת בְּתוֹךְ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם, שְׁהֵיהּ רוּאָה מַעֲשִׂיהֶם הָרָעִים בְּכָל יוֹם וְאִיךְ מְכַעֲסִים לְפָנָי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל יוֹם.

רַבִּי (אֲלֵעוּר פְּתַח) יִצְחָק אָמַר כָּל זְמָנָא דְחֲיִיבֵי עֲלָמָא אֲסַגִּיאוּ, זַכָּאָה דְאַשְׁתַּכַּח בֵּינֵיהוּ הוּא אֲתַפְּס בְּקַדְמִיתָא. דְּכַתִּיב, (יחזקאל ט) וּמִמְקַדְשֵׁי תַחֲלוּ. וְתַנִּינָן אֵל תִּקְרִי מִמְקַדְשֵׁי אֲלָא מִמְקוֹדְשֵׁי. וְנַח הִיךְ שְׁזִיב לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּין כָּל אַנּוּן חֲיִיבֵיא. אֲלָא בְּגִין דִּיפְקוֹן מַגִּיָּה תוֹלְדִין בְּעֲלָמָא דְהוּא צְדִיק כְּדָקָא יָאוּת.

רַבִּי (אֲלֵעוּר פְּתַח) יִצְחָק אָמַר, כָּל פַּעַם שְׁמַתְרַבִּים רְשָׁעֵי הָעוֹלָם, הַצְדִּיק שְׁנַמְצָא בֵּינֵיהֶם נִתְפָּס בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁכַתוּב (יחזקאל ט) וּמִמְקַדְשֵׁי תַחֲלוּ. וְשָׁנִינוּ, אֵל תִּקְרִי מִמְקַדְשֵׁי אֲלָא מִמְקַדְשֵׁי. וְאִיךְ הַשְׁאִיר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נַח בֵּין כָּל אוֹתָם הָרְשָׁעִים? אֲלָא כְּדִי שִׁיּצְאוּ מִמֶּנּוּ תוֹלְדוֹת לְעוֹלָם, שְׁהֵיהּ צְדִיק כְּרֵאוּי.

וְתוּ דְאִיהוּ אֲתָרִי בְּהוּ כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא וְלָא קַבִּילוּ מַגִּיָּה, וְקַיִים בְּנַפְשֵׁיהּ קָרָא דְכַתִּיב, (יחזקאל א) וְאַתָּה כִּי הִזְהַרְתָּ רָשָׁע וְגו'. וְכַתִּיב וְאַתָּה אֶת נַפְשֶׁךָ הִצַּלְתָּ. מִפָּאן כָּל מָאן דְּאִזְהַר לְחֲיִיבָא אַף עַל גַּב דְּלָא קַבִּיל מַגִּיָּה הוּא שְׁזִיב לִיה לְגְרַמְיָה וְהוּא חֲיִיבָא אֲתַפְּס בְּחוּבֵיהּ. וְעַד כְּמָה יִזְהַר לִיה עַד דִּימַחִי לִיה הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא.

וְעוֹד, שֶׁהוּא הַתְּרָה בְּהֶם כָּל יוֹם וְיוֹם וְלֹא קַבְּלוּ מִמֶּנּוּ, וְקַיִים בְּנַפְשׁוֹ אֶת הַפֶּסוּק שְׁכַתוּב (שם א) וְאַתָּה כִּי הִזְהַרְתָּ רָשָׁע וְגו', וְכַתוּב וְאַתָּה אֶת נַפְשֶׁךָ הִצַּלְתָּ. מִפָּאן שְׁכַל מִי שְׁמַזְהִיר אֶת הָרָשָׁע - אַף עַל גַּב שְׁלָא קַבֵּל מִמֶּנּוּ, הוּא מַצִּיל אֶת עֲצָמוֹ, וְאוֹתוֹ רָשָׁע נִתְפָּס בְּחֶטְאוֹ. וְעַד כְּמָה יִזְהִיר אוֹתוֹ? עַד שְׁיַכֵּה אוֹתוֹ, וְהָרִי פְרִשׁוּהָ הַחֲבַרִים.

רַבִּי יוֹסִי הָהּ שְׂכִיחַ קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן יוֹמָא חַד, אָמַר לִיה מָאי חָמָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשִׁיּצָאָה כָּל חַיּוֹת בְּרָא וְעוֹף שְׁמַיָּא עֲמַהוֹן דְּחֲיִיבֵיא. אִי בְּנֵי נִשָּׂא חֶטְאָן בְּעִירֵי

רַבִּי יוֹסִי הֵיהּ מְצוּי לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן יוֹם אַחַד. אָמַר לוֹ, מָה רָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל חַיּוֹת הַבֵּר וְעוֹף הַשָּׁמַיִם עִם הָרְשָׁעִים? אִם בְּנֵי הָאָדָם